

Data: 24.03.2023

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORCY ZA WNIESIONY APORT DO SPÓŁKI Z O.O.

Wniesienie przedsiębiorstwa jako aportu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie zwalnia zbywcy z odpowiedzialności za to przedsiębiorstwo.

Tak Sąd Apelacyjny w Katowicach uzasadnił wyrok z 10 marca 2022 r. w sprawie V AGa 346/21, który zapadł w poniższym stanie prawnym.

STAN FAKTYCZNY

Powód będący syndykiem masy upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości wniósł o zasądzenie na jego rzecz solidarnie od pozwanych – spółki komandytowej oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej – kwoty 3.255.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 25 sierpnia 2018 r., z zastrzeżeniem pozwanej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do nabytego przedsiębiorstwa na podstawie umowy przeniesienia aportu z 28 września 2015 r. według stanu z chwili nabycia, a według cen z chwili zaspokojenia wierzyciela oraz solidarnie od pozwanych kosztów postępowania. Powód wskazał, że dochodzona pozwem kwota wpłacona tytułem kaucji gwarancyjnej powinna zostać zwrócona przez pozwanych na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu z uwagi na nieważność umowy z 1 kwietnia 2013 r., którą tę kaucję zastrzeżono.

Pozwane spółki wniosły o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwana spółka komandytowa zarzuciła, że całość jej praw i obowiązków wraz ze środkami z kaucji gwarancyjnej została przeniesiona od 28 września 2015 r. na drugą z pozwanych. Zaprzeczyła, aby łączyła ją solidarna odpowiedzialność z drugą z pozwanych, a to dlatego, że art. 554 kodeksu cywilnego (k.c.) nie miał zastosowania, gdy doszło do skutecznego przejęcia długów przez nabywcę w trybie art. 519 k.c. Wskazała także, że brak jest jakichkolwiek podstaw twierdzenia syndyka, jakoby kaucja gwarancyjna podlegała zwrotowi przez pozwaną na mocy przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, gdyż nie jest wzbogacona kosztem powoda, bo nie posiada tych środków.

ROZSTRZYGNIĘCIE

Wyrokiem z 1 czerwca 2021 r., sygn. XIV GC 529/18 Sąd Okręgowy w Katowicach w punkcie 1. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 3.255.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 sierpnia 2018 r., z zastrzeżeniem dla pozwanej prawa do powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności do nabytego przedsiębiorstwa na podstawie umowy przeniesienia aportu z 28 września 2015 r. według stanu z chwili nabycia a według cen z chwili zaspokojenia wierzyciela. W punkcie 2. oddalił powództwo w pozostałej części. W punkcie 3. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 20.017 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania. W punkcie 4. nakazał pobrać solidarnie od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 95.000 zł z tytułu części opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony. W punkcie 5. nakazał zwrócić powodowi

z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 3.000 zł z tytułu niewykorzystanej części zaliczki.

Obie pozwane wniosły o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o ich oddalenie i o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny oddalił obie apelacje, uznając je za niezasadne.

OPINIA

Konrad Filip, prawnik w [gliwickim](#) biurze Rödl & Partner

W komentowanym wyroku sąd apelacyjny (SA) podzielił zdanie sądu okręgowego, który stwierdził, że pozwani ponoszą odpowiedzialność solidarną za zobowiązanie wynikające z obowiązku zwrotu wpłaconej kaucji gwarancyjnej na gruncie przepisów o odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa oraz o bezpodstawnym wzbogaceniu w związku z wniesieniem aportu na podstawie zawartej umowy, którą to umową przeniesiono nie tylko aktywa, ale także pasywa.

Podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia art. 554 k.c. w zw. z art. 519 k.c. należy uznać za błędny, gdyż zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów nabycie przedsiębiorstwa oznacza przejęcie przez nabywcę zobowiązań związanych z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa. W ocenie SA niniejsza regulacja zakłada, że przystąpienie nabywcy do długu następuje wówczas, gdy nabycie przedsiębiorstwa nie pociąga za sobą przejęcia długów w trybie art. 519 k.c. Pierwszy dłużnik (zbywca przedsiębiorstwa) odpowiada bez ograniczeń, natomiast drugi dłużnik (nabywca przedsiębiorstwa) również występuje w stosunku zobowiązaniowym wraz ze zbywcą przedsiębiorstwa oraz osobą trzecią, lecz odpowiada do wysokości wartości nabytego przedsiębiorstwa. Jednocześnie zbycie przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 554 k.c. obejmuje także wniesienie go jako aportu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (wyrok SN z 23 marca 2007 r., V CSK 518/06). W toku postępowania nie udowodniono jednak przejęcia długu poprzez zawarcie porozumienia trójstronnego.

Warto zasygnalizować, że na podstawie art. 552 k.c. czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo obejmuje wszystko, co wchodzi w jego skład, chyba, że co innego wynika z treści czynności prawnej lub z przepisów szczególnych. Ponieważ takich odmiennych uregulowań nie było, przyjąć należy, że wskutek wniesienia przedsiębiorstwa, jako aportu, przeszły na tę spółkę wszelkie zobowiązania i długi, tj. nastąpiła sukcesja generalna.

Wniesienie do spółki kapitałowej przedsiębiorstwa dotyczy nie tylko przejęcia przez spółkę kapitałową całego majątku rozumianego, jako środki trwałe i obrotowe, ale także wstąpienia w ogół praw i obowiązków związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, co implikuje odpowiedzialność spółki kapitałowej za zobowiązania i obciążenia związane z prowadzeniem przejętego przedsiębiorstwa.

Reasumując, przejęcie przedsiębiorstwa, jako aportu skutkuje powstaniem po stronie nabywcy odpowiedzialności za zobowiązania przejmowanego przedsiębiorstwa powstałe przed jego przejęciem.

CO MÓWIĄ PRZEPISY

Odpowiedzialność nabywcy

Kodeks cywilny

Art. 554

Nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba że w chwili nabycia

nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. Odpowiedzialność nabywcy ogranicza się do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela. Odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć.

Art. 519

§ 1. Osoba trzecia może wstąpić na miejsce dłużnika, który zostaje z długu zwolniony (przejęcie długu).

§ 2. Przejęcie długu może nastąpić:

- 1) przez umowę między wierzycielem a osobą trzecią za zgodą dłużnika; oświadczenie dłużnika może być złożone którejkolwiek ze stron;
- 2) przez umowę między dłużnikiem a osobą trzecią za zgodą wierzyciela; oświadczenie wierzyciela może być złożone którejkolwiek ze stron; jest ono bezskuteczne, jeżeli wierzyciel nie wiedział, że osoba przejmująca dług jest niewypłacalna.